

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 3 września 2019 r.

Pozycja 174

POSTANOWIENIE z dnia 30 maja 2019 r. Sygn. akt Ts 203/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mariusz Muszyński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej F.M. w sprawie zgodności:

art. 24a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383, ze zm.) w zakresie, w jakim na jego podstawie przyznaje się emeryturę z urzędu, o której mowa w art. 24 tejże ustawy, zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy osobie, która osiągnęła wiek uprawniający do tej emerytury oraz podlegała ubezpieczeniu społecznemu albo ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu od dnia osiągnięcia przez rencistę wieku uprawniającego do emerytury, z art. 32 oraz art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

- 1) podjąć zawieszono postępowanie,
- 2) nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W sporządzonej przez radcę prawnego skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 23 października 2017 r. (data nadania), F.M. (dalej: skarżący) zarzucił niezgodność art. 24a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383, ze zm., dalej: u.e.r.) w zakresie wskazanym w komparycji niniejszego postanowienia.

Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą.

W 1993 r. skarżącemu została przyznana renta inwalidzka z tytułu częściowej, a następnie, w kolejnych latach, całkowitej niezdolności do pracy.

3 czerwca 2015 r. skarżący złożył wniosek o przyznanie emerytury do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. (dalej: ZUS), który decyzją z 18 czerwca 2015 r. przyznał skarżącemu emeryturę. 30 czerwca 2015 r. skarżący jednakże cofnął swój wniosek z 3 czerwca 2015 r., domagając się prawa do kontynuacji renty od 18 do 30 czerwca 2015 r.

Decyzją z 8 lipca 2015 r. ZUS umorzył postępowania, wszczęte wnioskiem z 3 czerwca 2015 r. i 13 lipca 2015 r., z urzędu, przyznał skarżącemu emeryturę od 18 czerwca 2015 r.

24 lipca 2015 r. skarżący złożył kolejny wniosek o przyznanie emerytury od 1 lipca 2015 r.

Na podstawie art. 24a w związku z art. 24 u.e.r., ZUS decyzją z 12 listopada 2015 r. (ENPU [...]), po rozpoznaniu wniosku złożonego 24 lipca 2015 r., odmówił przyznania skarżącemu emerytury od 1 lipca 2015 r. Od przedmiotowej decyzji skarżący odwołał się i wniósł o jej zmianę przez przyznanie mu emerytury zgodnie z wnioskiem, tj. od 1 lipca 2015 r.

Wyrokiem z 1 kwietnia 2016 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w P. oddalił odwołanie. W uzasadnieniu powyższego wyroku sąd wskazał, że w przypadku osoby pobierającej świadczenie rentowe z tytułu niezdolności do pracy świadczenie emerytalne przyznaje się z urzędu zamiast dotychczasowej renty i to z chwilą osiągnięcia przez rencistę wieku uprawniającego do emerytury. W niniejszej sprawie oznaczało to konieczność przyznania prawa do emerytury z urzędu od 18 czerwca 2015 r., co skutkuje tym, że brak jest możliwości przyznania tego prawa od daty późniejszej, o co wniósł skarżący.

Stanowisko sądu pierwszej instancji podtrzymał Sąd Apelacyjny w P. wyrokiem z 28 czerwca 2017 r. (sygn. akt [...]); dalej: wyrok Sądu Apelacyjnego).

Skarżący poinformował, że od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł skargę kasacyjną. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt [...], co Trybunał ustalił z urzędu.

Postanowieniem z 21 marca 2018 r. Trybunał zawiesił postępowanie do czasu zakończenia postępowania przed Sądem Najwyższym. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że bez orzeczenia Sądu Najwyższego nie sposób dokonać oceny sformułowanego w skardze zarzutu naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw skarżącego.

Skarżący w piśmie z 25 stycznia 2019 r. (data nadania) wniósł o podjęcie zawieszzonego postępowania z uwagi na wydanie przez Sąd Najwyższy postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Odpis postanowienia Sądu Najwyższego z 28 listopada 2018 r. (sygn. akt [...]) wpłynął do Biura Służby Prawnej Trybunału Konstytucyjnego 24 kwietnia 2019 r.

Zdaniem skarżącego kwestionowany przepis narusza art. 32 oraz art. 67 ust. 1 Konstytucji, ponieważ prowadzi do nieuzasadnionego różnicowania podmiotów. Skarżący podnosi, że co do zasady, przyznawanie świadczeń emerytalno-rentowych ma charakter wnioskowy, co wynika bezpośrednio z art. 116 ust. 1 u.e.r. O chwili złożenia wniosku w sprawie przyznania konkretnego świadczenia decyduje podmiot zainteresowany jego uzyskaniem, co ma istotne znaczenie przy ustalaniu wysokości tego świadczenia. Skarżący jako przykład podaje, że dla części ubezpieczonych przejście na emeryturę w czerwcu jest bardzo niekorzystne, ponieważ składki i kapitał początkowy nie podlegają wówczas waloryzacji metodą kwartalną, co w konsekwencji może prowadzić do tego, że świadczenia mogą być niższe nawet o 10% w stosunku do tych, które przyznawane są w innych miesiącach. Powyższej możliwości zostały pozbawione osoby, które osiągnęły wiek emerytalny w czasie pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy. Skarżący wskazuje, że w przypadku tych osób ustawodawca wprowadził obligatoryjne zastąpienie renty prawem do emerytury. Zgodnie bowiem z art. 24a ust. 1 u.e.r. emeryturę, o której mowa w art. 24 tej ustawy, przyznaje się z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy osobie, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury oraz podlegała ubezpieczeniu społecznemu albo emerytalnemu i rentowemu.

Zdaniem skarżącego takie zróżnicowanie w traktowaniu emerytów jest „niezgodne z konstytucyjną zasadą równości ze względu na wiek”, a konkretnie datę urodzenia. Rencista, któremu przyznaje się emeryturę z urzędu, nie ma żadnego wpływu na to, jakie zasady

zostaną zastosowane do obliczania jego świadczenia. W przypadku osiągnięcia przez niego wymaganego wieku w czerwcu, co jest od niego całkowicie niezależne, ponieważ wynika wyłącznie z daty urodzenia, jego świadczenie emerytalne będzie niższe.

Wprowadzone przez prawodawcę zróżnicowanie, biorąc pod uwagę cel i treść przepisów, w których zawarta jest wskazana norma, nie jest, w przekonaniu skarżącego, racjonalnie uzasadnione. Skarżący stoi na stanowisku, że waga interesu, któremu ma służyć różnicowanie podmiotów podobnych, nie pozostaje w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które są naruszane w wyniku różnego traktowania podmiotów podobnych. Wskazuje też, że przysługuje mu świadczenie emerytalne, co oznacza, że jest on „podmiotem konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego”. Nabywając to prawo, powinien być traktowany z poszanowaniem konstytucyjnej zasady równości wypływającej z art. 32 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub gdy jest oczywiście bezzasadna.

2. Skargę konstytucyjną sporządził i wniósł radca prawny, który załączył do skargi stosowne pełnomocnictwo.

3. Skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ wyrok Sądu Apelacyjnego w P. z 28 czerwca 2017 r. (sygn. akt [...]) jest prawomocny i nie przysługują od niego żadne zwyczajne środki zaskarżenia.

4. Dochowany został trzymiesięczny termin do wniesienia skargi, zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK – ostateczne rozstrzygnięcie zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącego 24 lipca 2017 r., skargę zaś wniesiono 23 października 2017 r.

5. Skarżący prawidłowo wskazał przedmiot kontroli oraz prawidłowo uzupełnił braki formalne skargi.

6. W ocenie Trybunału skarżący prawidłowo wskazał, które przysługujące mu konstytucyjne prawa i w jaki sposób zostały – jego zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK), a także należycie uzasadnił sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK).

Skoro złożona skarga spełnia w powyższym zakresie wymagania przewidziane w u.o.t.p. TK i nie zachodzą okoliczności określone w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK to, na podstawie art. 61 ust. 2 wymienionej ustawy, zasadne było nadanie jej dalszego biegu.